

ה כ נ ס ת

מסקנות

ועדת המדע והטכנולוגיה

בעקבות הצעה לסדר-היום

הכנסת העשרים
מושב שני

בנושא: גבולות השיח במרחב האינטרנטי – התאבדות בעקבות פוסט בפייסבוק של חברי הכנסת: איתן כבל, סופה לנדבר, יעקב מרגי, אורי מקלב, עליזה לביא ומיכל רוזין

בישיבתה ביום רביעי, ט' בסיוון התשע"ה (27 במאי 2015), החליטה הכנסת להעביר לוועדת המדע והטכנולוגיה הצעות לסדר-היום בנושא: גבולות השיח במרחב האינטרנטי – התאבדות בעקבות פוסט בפייסבוק, של חברי הכנסת איתן כבל, סופה לנדבר, יעקב מרגי, אורי מקלב, עליזה לביא ומיכל רוזין.

בהצעות לסדר-היום שהגישו כתבו חברי הכנסת המציעים כי התאבדותו של בכיר במינהל האוכלוסין בעקבות פוסט שפורסם נגדו בפייסבוק מחייבת עיסוק דחוף בשיח המתנהל ברשתות החברתיות, ליבון של הנושא ודיון בדרכים למניעת מקרים דומים בעתיד.

הוועדה קיימה דיון ראשון בנושא ביום שלישי, כ"ט בסיוון תשע"ה (16 ביוני 2015).

ביום שלישי, ל' בתשרי תשע"ו (13 באוקטובר 2015), קיימה הוועדה דיון נוסף בנושא, במסגרת היום המיוחד למיגור תופעת השיח האלים והבריוני במרחב הווירטואלי וברשתות החברתיות.

בדיונים השתתפו נציגים של משרדי הממשלה; איגוד האינטרנט הישראלי; חברת גוגל; האקדמיה; המועצה הישראלית לצרכנות; איגוד העובדים הסוציאליים; עמותות למען שימוש נבון באינטרנט; מועצת התלמידים והנוער הארצי ומוזמנים נוספים. כמו כן, השתתפו בישיבות נציגי פייסבוק העולמי: מר סיימון מילנר, מנהל מדיניות, והגב' ג'ולי דה-ביילאנקורט, ראש תחום גלישה בטוחה.

בריונות ברשת (Cyberbullying) היא תופעה עולמית שאינה מאפיינת רק את ישראל, ומגמה של עלייה ברמת האלימות ברשת ניכרת בעולם כולו ובכלל זה בישראל. עם זאת, האלימות הגזענית ואירועי ההסתה כלפי ציבורים שלמים, או אנשים המייצגים גישות שונות, דומה שהיא קיצונית יותר בישראל.

הוועדה קיבלה דיווח ממשרדי הממשלה, גופי המגזר השלישי ועמותות על פעילותם למיגור התופעה ולצריכה נבונה של הגלישה באינטרנט.

חה"כ אורי מקלב, יו"ר הוועדה, אמר בדיון המסכם כי הפיגועים הרצחניים האחרונים, המתרחשים על רקע ההסתה החמורה ברשתות החברתיות, רק מבססים את הצורך בטיפול יסודי ומעמיק בנושא ובמציאת האיזון הנכון, גם ברשתות, בין חופש הביטוי לבין ניצולו לרעה.

בשל חשיבותו של הנושא והצורך בפיקוח ומעקב, החליטה הוועדה להגיש מסקנות ביניים ולהעמיד את הנושא על סדר-יומה לשם טיפול מעמיק ויסודי בסוגיה.

להלן הסיכום וההמלצות:

ועדת המדע והטכנולוגיה רואה חשיבות רבה בשמירה על מאפייני האינטרנט כזירה פתוחה, המאפשרת נגישות למידע, חופש ביטוי ויצירה, שהיא חיונית לקיומה של מדינה מודרנית ומפותחת. עם זאת, הוועדה מודעת לכך כי אותם מאפיינים של פתיחות הם המאפשרים מתן ביטוי לגורמים ולמעשים שליליים.

בריונות ברשת היא בריונות לכל דבר, והחקיקה הקיימת נותנת כלים להתמודדות עם רוב התופעות הפסולות ברשת. עם זאת, לעולם המקוון יש מאפיינים ייחודיים ושונים. התמודדות עם עבריינות זו מעלה דילמות וקשיים חדשים שאתם מערכות החינוך, המשפט והמשטרה נדרשות להתמודד, ויש לתת את הדעת על כך.

אשר על כן, החליטה הוועדה:

- יש לחזק את המערך הממשלתי המטפל בפשעי סייבר ואלימות ברשת.
- יש לתגבר את שעות הלימוד במוסדות החינוך המוקצות לנושא שימוש נכון ברשת ולכלול את הנושא בתוכניות הלימודים בכל שלבי החינוך.
- הוועדה רואה צורך בקיומם ומעודדת את פעילותם של ארגוני מגזר שלישי וחברות מסחריות הפועלים בתחום החינוך לשימוש נכון באינטרנט וכן ליצירה ופיתוח של מנגנוני דיווח וסיוע במקרים של פגיעה ברשת.
- הוועדה ממליצה בפני חברת פייסבוק העולמית להקים מוקד בארץ לקבלת פניות ותלונות מהציבור.
- הוועדה ממליצה על הקמת מועצה ציבורית לאינטרנט בטוח.
- הוועדה עודכנה כי משרד המשפטים הקים ועדה בנושא "גיבוש אמצעים להגנה על הציבור ובהם נושאי משרה בשירות הציבור מפני פעילות ופרסומים פוגעניים כמו גם בריונות ברשת האינטרנט", ומבקשת כי פעילות הוועדה ומסקנותיה יוצגו בפניה.
- הוועדה תמשיך ותקיים דיונים נוספים בנושא לשם פיקוח ומעקב.

המסקנות הונחו על שולחן הכנסת ביום:
ו' בחשוון תשע"ו
19 באוקטובר 2015